

Załącznik nr 3. Stanowisko Zarządu Województwa Podlaskiego odnośnie sposobu uwzględnienia rekomendacji wynikających z Prognozy oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020

Tabela 1. Rekomendacje wynikające z Prognozy RPOWP 2014-2020

Lp.	Odniesienie do RPOWP 2014-2020	Rekomendacje wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Zarządu Woj. Podlaskiego
1.	PI 3.1	<p>W sytuacji, gdy walory przyrodnicze terenów zdegradowanych i zdewastowanych są wysokie, należy zrezygnować z wykorzystania pod inwestycje terenów zdegradowanych oraz miejskich nieużytków. Zaleca się uwzględnić taką możliwość w rozpatrywanym priorytecie inwestycyjnym. Ponadto obecny potencjał niektórych terenów może wskazywać na możliwość uwzględnienia przeznaczenia rozpatrywanych terenów pod inne funkcje, a nie tylko inwestycyjne (np. potencjał w kierunku rekultywacji leśnej lub wodnej, czy nawet turystycznej).</p> <p>Tym samym uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych, powinno uwzględniać potencjał każdego z terenów, który może stanowić o kierunku wykorzystania gospodarczego.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Dawniej przekształcone przez człowieka tereny, pozostające od wielu lat jako nieużytkowane, mogą w wyniku naturalnych procesów przyrodniczych w chwili obecnej osiągnąć wysoki potencjał przyrodniczy. Niektóre z takich terenów mogą nawet stanowić lokalne ostoje fauny i flory. Dlatego też nie należy terenów zdegradowanych i nieużytków traktować wszystkich tak samo, tj. jako możliwych do zainwestowania.</p>	<p>Rekomendacja odrzucona</p> <p>Zgodnie z zapisami dokumentu <i>Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowa Partnerstwa</i>, przyjętego 23 maja 2014 r., celem priorytetu inwestycyjnego (PI) 3.1 jest m.in. „zwiększenie dostępności terenów oferujących warunki do prowadzenia działalności gospodarczej”. Ponadto zgodnie z projektem linii demarkacyjnej (dokumentem, który określa podział pomiędzy przedsięwzięcia na poziomie krajowym i regionalnym), przygotowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, w ramach PI 3.1 na poziomie regionalnym mogą być wspierane przedsięwzięcia dotyczące uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych, czy uzbrojenia terenów pod inwestycje. W związku z powyższym wsparcie w ramach PI 3.1 nie może dotyczyć terenów, które będą pełnić inną funkcję niż gospodarczą. Zapisy prezentowane w rekomendacji są sprzeczne z logiką interwencji określonej w tym priorytecie inwestycyjnym w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) oraz zapisami ww. dokumentów, które wyznaczają ramy realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych w latach 2014-2020.</p>
2.	PI 6.4	<p>Należy uwzględnić wsparcie dla realizacji zadań przewidzianych w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a nie tylko opracowywanie planów zadań ochronnych.</p> <p>Propozycja dodatkowego zapisu: <i>Wspierane będą działania z zakresu realizacji zadań przewidzianych</i></p>	<p>Rekomendacja częściowa uwzględniona</p> <p>Katalog działań określonych w RPOWP 2014-2020 zdeteminowany jest zapisami dokumentu <i>Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowa Partnerstwa</i> oraz wynikami procesu negocjacyjnego z Komisją Europejską I Zgodnie z zapisami RPOWP</p>

Lp.	Odniesienie do RPOWP 2014-2020	Rekomendacje wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Zarządu Woj. Podlaskiego
		<p><i>w planach zadań ochronnych opracowanych dla obszarów Natura 2000.</i></p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W celu skutecznego wypełnienia wymogów UE związanych z zachowaniem bioróżnorodności oraz zachowaniem właściwego stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000, niezbędne jest zapewnienie finansowania wdrażania planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.</p>	<p>2014-2020 wspierane będą przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, również jeśli ich lokalizacja pokrywa się z obszarami NATURA 2000. Natomiast na poziomie krajowym wspierane będą działania związane z ochroną in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków narodowych oraz obszarów Natura 2000. W związku z powyższym istniejące zapisy RPOWP 2014-2020 w PI 6.4 nie wykluczają wsparcia w zakresie realizacji ewentualnych zadań wynikających z opracowanych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, jeżeli ww. zadania będą wpisywać się w przedsięwzięcia zaplanowane w RPOWP 2014-2020, czyli będą dotyczyć obszarów Natura 2000 położonych na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.</p>
3.	PI 6.4	<p>W obrębie opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego wskazane jest dodanie zapisu mówiącego, iż wspierane będą działania związane z udrażnianiem korytarzy ekologicznych. Dla przykładu, mogą temu służyć działania zawarte już w obrębie PI 6.4 jak np. ochrona dolin rzecznych i mokradeł, zwiększanie funkcji pozaprodukcyjnych lasów i inne.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W obrębie PI 6.4 skupiono się na utrzymaniu stabilności układów przyrodniczych oraz stworzeniu i wdrożeniu spójnego programu gospodarowania środowiskiem zapewniającego zachowanie różnorodności biologicznej i dobrego stanu środowiska przyrodniczego. Zakładane wdrażanie projektów związanych z inwentaryzacją zasobów przyrodniczych może prowadzić do wyznaczenia obszarów o wysokich walorach, wymagających zachowania i ochrony przed przekształcaniem, przyczyniając się tym samym do polepszenia funkcjonalności korytarzy ekologicznych, które mogą być również obejmowane ochroną jako obszary chronionego krajobrazu (obejmowanie obszarów ochroną nie leży już w zakresie RPOWP 2014-2020).</p>	<p>Rekomendacja częściowo uwzględniona</p> <p>W ramach RPOWP 2014-2020 przewidziano działania mające na celu polepszenie funkcjonalności korytarzy ekologicznych, które mogą być związane np.: z ochroną dolin rzecznych i mokradeł, zwiększaniem funkcji pozaprodukcyjnych na obszarach wykorzystywanych gospodarczo: leśnych; tworzeniem dokumentacji na potrzeby opracowania miejscowych planów zagospodarowania na terenie obszarów chronionych, czy budową i odbudową infrastruktury związanej z ochroną i przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków.</p>
4.	PI 9.2	<p>W opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego, zaleca się wzmocnienie zapisów obejmujących rewitalizację i poprawę estetyki zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, o jednoznaczne wskazanie, że projekty mogą dotyczyć również kształtowania publicznych terenów</p>	<p>Rekomendacja częściowo uwzględniona</p> <p>Zapisy w PI 9.2 RPOWP 2014-2020 nie wykluczają możliwości realizacji projektów dotyczących kształtowania publicznych terenów</p>

Lp.	Odniesienie do RPOWP 2014-2020	Rekomendacje wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Zarządu Woj. Podlaskiego
		<p>zielonych (np. parki). Może to zostać podane jako przykład nadania terenom nowych funkcji.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Tereny zielone stanowią istotny element zagospodarowania przestrzeni publicznej, zwłaszcza na terenach miejskich, gdzie stanowią miejsca aktywności społecznej, a także enklawy mające swój potencjał przyrodniczy.</p>	<p>zielonych (np.: parków). Jednocześnie terytorialny obszar koncentracji działań związanych z rewitalizacją został ograniczony do obszarów miejskich obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, ośrodków subregionalnych i powiatowych. Takie przedsięwzięcia mogą wpisywać się w przedsięwzięcia dotyczące: ulepszenia estetyki oraz nadania walorów funkcjonalnych przestrzeni oraz udostępnienia terenów dla mieszkańców. Należy jednak podkreślić, iż zgodnie z zapisami dokumentu <i>Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowa Partnerstwa</i>, realizacja działań infrastrukturalnych w ramach PI 9.2 „jest narzędziem niwelowania zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danego obszaru” oraz „na poziomie lokalnym interwencje w obszarze rewitalizacji będą podejmowane na podstawie lokalnych programów rewitalizacji”. W związku z powyższym oraz zgodnie z zapisami RPOWP 2014-2020, projekty muszą wynikać z lokalnych planów/ programów rewitalizacji, które będą konstruowane w oparciu o kompleksową diagnozę potrzeb społecznych i gospodarczych, zatem nie zasadne było dodawanie w RPOWP 2014-2020 tak szczegółowego zapisu wynikającego z rekomendacji. Ponadto należy podkreślić, iż proponowane działania w zakresie kształtowania terenów zielonych mogą być również realizowane w ramach PI 4e jako element projektu jeżeli będą wynikać ze strategii niskoemisyjnych.</p> <p>Należy podkreślić, iż przy realizacji przedsięwzięć w powyższych PI będą miały zastosowanie wskazane w pkt. 11.4 RPOWP 2014-2020 zasady horyzontalne dotyczące poszanowania i ochrony krajobrazu, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz promowania projektów w szczególny sposób przyczyniających się do przywrócenia ładu przestrzennego.</p>
5.	PI 9.10	<p>Zaleca się, aby inwestycje w infrastrukturę oraz usługi w zakresie turystyki i rekreacji, uwzględniały walory przyrodnicze i krajobrazowe (np. architektura i gabaryty obiektów turystycznych). Obiekty turystyczne powinny również funkcjonować zgodnie z minimalizowaniem ich emisyjności. Kształtowanie przestrzeni turystycznej powinno być realizowane w sposób jak najmniej kolidujący ze środowiskiem, dlatego też powinno się przestrzegać zasady</p>	<p>Rekomendacja uwzględniona</p> <p>Kierunki interwencji w ramach PI 9d będą miały indywidualny charakter, każdorazowo zostaną określone w Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w oparciu o zidentyfikowane na poziomie lokalnym problemy i potencjały. Z uwagi na fakt, iż typy operacji określone</p>

Lp.	Odniesienie do RPOWP 2014-2020	Rekomendacje wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Zarządu Woj. Podlaskiego
		<p>priorytetu ochrony środowiska i krajobrazu nad lokalizowaniem terenów rekreacyjnych. Tereny najwartościowsze przyrodniczo powinny być wyłączone z lokalizowania takich obiektów. Zaleca się wprowadzić zapis taki jak zawarto w PI 6.4, gdzie wskazano m.in., że powinna być realizowana (...) kontrola presji ruchu turystycznego i wypoczynkowego na obszarach cennych przyrodniczo.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Rozwój terenów turystycznych i rekreacyjnych, również małych, musi być na obszarze województwa, zwłaszcza z uwagi na jego nasycenie terenami o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, uwarunkowany tymi walorami. W przeciwnym wypadku może dojść do dewastacji terenów, które były podstawą podjęcia działań ukierunkowanych na turystykę i rekreację. Niewłaściwy i niekontrolowany rozwój terenów turystycznych jest jedną z głównych przyczyn niszczenia przyrody na terenie całego kraju.</p>	<p>w LSR będą różnić się w zależności od obszaru, dla którego LSR zostanie opracowana i mogą uwzględniać szeroki zakres działań, uszczegółowienie zapisów zaproponowanych w rekomendacji, odnoszących się do inwestycji z obszaru turystyki (które mają stanowić tylko jeden z wielu elementów przedsięwzięć realizowanych w ramach PI 9.10), nie jest zasadne. Należy jednak podkreślić, iż realizacji zaleceń wynikających z rekomendacji służyć będą m.in. wskazane w pkt. 11.4 RPOWP 2014-2020 zasady horyzontalne dotyczące poszanowania i ochrony krajobrazu, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz promowania projektów w szczególnie sposób przyczyniających się do przywrócenia ładu przestrzennego.</p>
6.	Sekcja 11. Zasady horyzontalne: 11.1 Zrównoważony rozwój	<p>W rozdziale 11.1 w obrębie zasad horyzontalnych wprowadzono zapis mówiący, że: niedozwolone jest współfinansowanie projektów, które będą wywierać negatywny wpływ na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu: <i>Niedozwolone jest współfinansowanie projektów, które będą wywierać negatywny wpływ na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, z wyjątkiem projektów, dla których, zgodnie z art. 81 ustawy OOS, zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</i></p> <p><u>Uzasadnienie:</u> zapis wykluczający współfinansowanie projektów negatywnie wpływających na obszary chronione jest zbyt restrykcyjny, gdyż nie uwzględnia uwarunkowań wynikających z ustawy OOS, gdzie właściwy organ administracyjny, po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wydaje decyzję o możliwości realizacji przedsięwzięcia. Przede wszystkim jednak możliwe jest wydanie decyzji umożliwiającej realizację przedsięwzięcia, które może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 w sytuacji, gdy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34</p>	Rekomendacja została uwzględniona w całości w sekcji 11.1 RPOWP 2014-2020.

Lp.	Odniesienie do RPOWP 2014-2020	Rekomendacje wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Zarządu Woj. Podlaskiego
		<p>ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</p> <p>Art. 34. Ustawy o ochronie przyrody mówi, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. 2. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu: 1) ochrony zdrowia i życia ludzi; 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego; 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego; 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej. 	